

MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA "VALAHIA" DIN TÂRGOVIȘTE
IOSUD – ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI UMANISTE
DOMENIUL FUNDAMENTAL ȘTIINȚE UMANISTE
DOMENIUL ISTORIE

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

**CONDUCĂTOR DE DOCTORAT,
Prof. univ. dr. Ioan OPRIȘ**

**DOCTORAND
Mihai STAN**

**TÂRGOVIȘTE
2021**

MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA "VALAHIA" DIN TÂRGOVIȘTE
IOSUD – ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI UMANISTE
DOMENIUL FUNDAMENTAL ȘTIINȚE UMANISTE
DOMENIUL ISTORIE

CASA ROMÂNĂ DE LA VENEȚIA
DE LA NICOLAE IORGA PÂNĂ ÎN PREZENT
(1930-2018)

CONDUCĂTOR DE DOCTORAT,
Prof. univ. dr. Ioan OPRIȘ

DOCTORAND
Mihai STAN

TÂRGOVIȘTE
2021

CUPRINS

Notații, abrevieri și acronime	7
Listă de tabele	8
Listă de figuri	8
Introducere	30
Cap. I. Nicolae Iorga – portretul fondatorului și evoluția relației cu spațiul italian	34
I.1. Nicolae Iorga și relația sa cu cele mai importante instituții academice ale Italiei.....	35
I.2. Nicolae Iorga Doctor Honoris Causa al Universității „La Sapienza” din Roma	59
I.3. Nicolae Iorga – publicații, interviuri și conferințe în și despre Italia	64
Cap. II: Nicolae Iorga: 50 de ani de diplomație culturală românească desfășurată la Veneția (1890-1940)	78
II.1. Nicolae Iorga și relația sa cu cele mai importante instituții academice ale Veneției	80
II.2. Nicolae Iorga și fondarea <i>Casei Române</i> de la Veneția	87
II.3. Nicolae Iorga și Bienala de Artă de la Veneția	98
Cap. III: Prezența românească la Veneția după moartea lui Nicolae Iorga	111
III.1. Nicolae Iorga și moștenirea sa culturală în Italia	113
III.2. Prezențe culturale românești la Veneția după moartea lui Nicolae Iorga	121
III.3. Lectoratul de Limbă, cultură și literatură română de la Universitatea Ca’ Foscari ..	125
Cap. IV: <i>Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția</i> – reper de diplomație culturală în spațiul italian	133
IV.1. Un nou început pentru <i>Casa Română</i> de la Veneția sub numele de <i>Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția</i> (1992-2003)	134
IV.2. <i>Institutului Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția</i> în perioada 2003-2018	141
Cap. V. Concluzii	168
ANEXE	173
Anexa 1 – Nicolae Iorga – portretul fondatorului și evoluția relației cu spațiul italian	174
Anexa 2 – Nicolae Iorga: 50 de ani de diplomație culturală românească desfășurată la Veneția (1890-1940)	386
Anexa 3 – Prezența românească la Veneția după moartea lui Nicolae Iorga	506

Anexa 4 – *Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția* – reper de diplomație culturală în spațiul italian 617

Bibliografie **665**

1. Arhive 665
2. Articole 667
3. Cărți 668
4. Legi 669
5. Presă 669
6. Surse de internet 670

Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția sau *Casa Română de la Veneția* așa cum este cunoscută și astăzi de către venețieni – instituția fondată de istoricul și omul politic Nicolae Iorga – a împlinit, în 2020, 90 de ani de când și-a deschis pentru prima dată porțile. Cercetările întreprinse de-a lungul timpului ne înfățișează o istorie zbuciumată a unei instituții culturale românești din străinătate, instituție pe care Iorga a fondat-o cu mari eforturi pentru a ajuta „tinerii artiști și cercetători”. Astfel, *Casa Română de la Veneția de la Nicolae Iorga până în prezent (1930-2018)* este o lucrare dedicată așezământului cultural fondat de Nicolae Iorga la Veneția, lucrare ce prezintă parcursul *Casei Române de la Veneția* de la fondare și până în zilele noastre, însă acest parcurs este un parcurs special deoarece din cele relatate în paginile acestei lucrări, pentru a putea vorbi despre *Casa Română de la Veneția* este necesar să parcurgem – în mod cronologic – activitatea lui Nicolae Iorga în Italia de la primii săi pași făcuți la Veneția în 1890 și până la moartea acestuia în 1940.

Urmărind intensă s-a activitate în spațiul italian și aprecierea de care acesta se bucura în rândul italienilor, fie că vorbim de simpli cetățeni – în special venețieni care l-au cunoscut pe *il Professore*, fie că vorbim de autorități locale din diferite orașe sau de personalități politice italiene, ne-am putut face o idee despre deschiderea pe care acesta a avut-o în Italia și cât de bine a fost primită ideea fondării unui așezământ cultural românesc – unde altundeva decât în orașul de care s-a îndrăgostit iremediabil: Veneția. Astfel, accesând o serie de documente aflate în diferite arhive italiene precum: Archivio Segreto Vaticano - Vatican, Archivio Storico Diplomatico del Ministero degli Affari Esteri e della Cooperazione Internazionale - Roma, Archivio dell'Ateneo Veneto - Veneția, Archivio dell'istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti - Veneția, Archivio della Deputazione Veneta per la Storia Patria -Veneția, Archivio Storico L'Osservatore Romano - Vatican, Archivio dell'Accademia dell'Arcadia – Roma, Archivio dell'Accademia Nazionale dei Lincei - Roma, Archivio Storico dell'Università Ca' Foscari – Veneția, Archivio Storico delle Arti Contemporanee – Veneția și Archivio dell'Istituto Nazionale di Studi Romani – Roma, la acestea adăugându-se documentele din arhiva Muzeului Memorial „Nicolae Iorga” de la Vălenii de Munte precum și o serie de articole de presă aflate în diferitele arhive ale ziarelor italiene, atât din perioada lui Iorga, cât și articole mai recente din Italia și România care au completat activitatea IRCCU Veneția: „Gazzetta di Venezia”, „Corriere della Sera”, „Il Popolo d'Italia”, „La Stampa”, „Il Messaggero”, „L'Osservatore Romano”, „Il Gazzettino di Venezia”, „Corriere del Veneto”, „In Città”, „L'Arena”, „La Nuova di Venezia”, „Un ospite dei Venezia”, „Venezia News” și „Jurnalul Național” - am putut parcurge o parte din intensă activitate a lui Iorga în Italia și în același timp am putut vedea parcursul Casei Române de la Veneția de la fondarea sa la 2 aprilie 1930 și până

moartea lui Iorga în 1940, dar și de la redeschiderea sa la 8 mai 1992 și până la activitatea din zilele noastre, activitate desfășurată de *Casa Română* de la Veneția sub noua denumire de Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția. Prezenta lucrare s-a bazat în mare parte pe cercetarea documentelor din arhivele mai sus menționate reușind astfel a prezenta noi informații privind activitatea lui Iorga în Italia, activitate care ulterior fondării Casei Române de la Veneția s-a suprapus cu activitatea acesteia pe toată perioada celor 10 ani de funcționare (1930-1940).

Lucrarea este structurată în cinci capitolele, fiecare dintre acestea cuprinzând circa trei subcapitole: Capitolul I - *Nicolae Iorga – portretul fondatorului și evoluția relației cu spațiul italian*, capitol structurat în trei subcapitole ce prezintă relația lui Iorga cu spațiul italian din perspectiva numirii sale în calitate de membru corespondent al celor mai importante instituții academice italiene: Accademia Nazionale dei Lincei – Roma, Accademia degli Arcadi – Roma, Società Dante Alighieri – Roma, Accademia Internazionale di Lettere e Scienze – Napoli, Deputazione sovra gli Studi di Storia Patria per le Antiche Provincie e la Lombardia – Torino, cât și decorația primită de la Suveranul Pontif și titlul de Doctor Honoris Causa primit din partea Universității din Roma. De asemenea, tot în acest capitol, datorită articolelor publicate de diferite ziare din Peninsula, am putut reconstitui o parte din activitatea lui Iorga prin intermediul conferințelor, publicațiilor și interviurilor în și despre Italia pe care acesta le-a realizat de-a lungul timpului.

Cel de-al doilea capitol intitulat *Nicolae Iorga: 50 de ani de diplomație culturală românească desfășurată la Veneția (1890-1940)* este dedicat în exclusivitate activității desfășurate în Cetatea Dogilor. De la numirea sa în calitate de membru corespondent al instituțiilor academice venețiene precum Deputazione Veneta per la Storia Patria, Ateneo Veneto și Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti și până la numeroasele conferințe susținute de acesta la Ateneo Veneto și la alte instituții de prestigiu din Veneția; de la fondarea și inaugurarea Casei Române de la Veneția și până la construirea și inaugurarea Pavilionului României la Bienala de la Veneția. În privința inaugurării Casei Române de la Veneția și a Pavilionului României de la Bienala de la Veneția m-am aplecat cu precădere asupra unor aspecte ce nu au fost prezentate până acum și anume articolele din presa vremii ce au relatat pe larg cele două momente importante: inaugurarea Casei Române de la Veneția în 1930 și inaugurarea Pavilionului României în 1938. De asemenea, legat de cele două edificii culturale românești, din arhiva MAECI și arhiva A.S.A.C. am încercat să prezint câteva documente de arhive inedite care nu au fost prezentate până în acest moment și care, alături de articolele de ziar și diferitele publicații care au prezentat până acum istoricul acestora, au completat întreg tabloul istoric al celor două așezăminte culturale românești la Veneția.

Cel de-al treilea capitol intitulat *Prezența românească la Veneția după moartea lui Nicolae Iorga* este un capitol structurat în trei subcapitole ce prezintă atât *moștenirea culturală* a lui Iorga în spațiul italian, cât și evenimentele culturale organizate la Veneția după moartea acestuia. Tot aici vom regăsi și o serie de documente privind demersurile făcute de Claudiu Isopescu pentru a organiza evenimente comemorative dedicate lui Iorga la Veneția, dar și evenimentul comemorativ organizat la Societatea Dante Alighieri din Roma. De asemenea, ultimul subcapitol al acestui capitol dedicat Lectoratului de Limbă și literatură română de la Universitatea Ca' Foscari din Veneția – lectorat coordonat de Prof. Anna Potop, ultimul administrator al Casei Române de la Veneția, este subcapitolul ce face trecerea la ultimul capitol al prezentei lucrări, capitol intitulat *Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția – reper de diplomație culturală în spațiul italian*. Acest ultim capitol face o trecere în revistă a istoricului activității *Casei Române de la Veneția* de la redeschiderea sa în 1992 și până în 2018, încercând să prezinte unele dintre cele mai importante demersuri întreprinse de directorii IRCCU Veneția în toată această perioadă subliniind faptul că fiecare dintre aceștia și-au adus contribuția la dezvoltarea institutului păstrând menirea inițială lăsată moștenire de Iorga, dar evoluând spre ceea ce reprezintă astăzi Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția și anume un reper de diplomație culturală românească în spațiul italian. În acest ultim capitol al lucrării, pe lângă activitatea fiecărui director de coordonare a activității IRCCU Veneția, în cazul unora dintre aceștia am putut observa existența unor similitudini cu activitatea lui Iorga, fie că vorbim de calitatea de comisar al participării României la Bienala de Artă de la Veneția, fie că vorbim de calitatea de membru corespondent al Ateneo Veneto. De asemenea, ultimul capitol cuprinde descrierea detaliată a directoratului Prof. Ion Bulei cel care, pe lângă activitatea culturală a institutului, a readus la IRCCU Veneția activitatea științifică prin demersurile întreprinse în vederea reluării cursurilor de Limbă și Cultură română de la Universitatea Ca' Foscari – cursuri care sunt ținute și astăzi datorită acordului pe care acesta l-a semnat la 8 decembrie 1998 și care a fost reînnoit și de următorii directori ai institutului; instituirea bursei „Nicolae Iorga” și publicarea celor două publicații ale institutului *Annuario dell'Istituto Romeno di Cultura* și *Quaderni della Casa Romana di Veneția*. Trebuie să menționez aici un aspect inedit și anume, datorită bunăvoinței conducerii Universității Ca' Foscari am putut prezenta, în prezenta lucrare, două documente recente din arhiva instituției și anume procesul verbal al ședinței Senatului Universității prin care se dădea undă verde încheierii acordului de fondare a catedrei de Limbă și literatură română și acordul propriu-zis, documente semnate în anul 1998 și care în mod normal nu pot fi accesate decât după un anumit număr de ani

– și pe această cale țin să le mulțumesc celor de la Universitatea Ca' Foscari pentru oportunitatea de a putea prezenta aceste două documente inedite.

În concluziile de încheiere aş putea spune că toate informațiile strânse în această lucrare dedicată *Casei Române* de la Veneția și lui Nicolae Iorga, dar și Institutului Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția – pentru a face trecerea către actualitate – s-au așezat ca într-un *puzzle* putându-vă prezenta astăzi documente inedite din arhivele italiene ce au reconstituit drumul lung al unuia dintre așezămintele culturale românești pe care România le deține astăzi, datorită implicării unor personalități românești de prim rang care au dorit să promoveze cultura română în lume la cel mai înalt nivel.

Înainte de a încheia aş dori să fac o mărturisire și anume că această lucrare de doctorat a luat naștere datorită faptului că mai bine de 10 ani am activat în cadrul Institutului Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția și mi-am dorit să aflu mai multe lucruri despre ceea ce Nicolae Iorga a dorit să realizeze la Veneția. Astfel a început aventura mea de a căuta prin arhivele italiene și pas cu pas am adunat ceea ce puteți vedea astăzi în această lucrare. Atât curiozitatea, dar mai ales faptul că am putut merge pe urmele lui Iorga în Italia m-au motivat și m-au făcut să doresc să aflu cât mai multe și să le pot prezenta tuturor. E adevărat că în această lucrare mai puteau fi prezentate și alte documente care le-ar fi completat și mai mult pe cele deja prezentate, însă timpul și perioada actuală nu mi-au permis să pot cerceta și arhivele de la Florența, Napoli, Genova, Trento, Milano și Torino, dar cine știe, poate viitorul îmi va oferi ocazia de a putea accesa și aceste importante arhive completând astfel prezenta lucrare. Aș dori să închei aceste rânduri cu un citat al lui Nicolae Iorga, care cu siguranță se aplică tuturor celor pasionați să descopere lucruri inedite:

„Învățat se cheamă un om care e bucuros să tot învețe”.

MINISTRY OF NATIONAL EDUCATION
"VALAHIA" UNIVERSITY OF TÂRGOVIȘTE
IOSUD – DOCTORAL SCHOOL OF ECONOMIC AND HUMANISTIC
SCIENCES
FUNDAMENTAL FIELD: *HUMANISTIC SCIENCES*
DOMAIN: *HISTORY*

SUMMARY

DOCTORAL THESIS

**PhD. COORDINATOR,
Professor Ioan OPRIȘ PhD.**

**PhD. CANDIDATE,
Mihai STAN**

**TÂRGOVIȘTE
2021**

MINISTRY OF NATIONAL EDUCATION
“VALAHIA” UNIVERSITY OF TÂRGOVIȘTE
IOSUD – DOCTORAL SCHOOL OF ECONOMIC AND HUMANISTIC
SCIENCES
FUNDAMENTAL FIELD: *HUMANISTIC SCIENCES*
DOMAIN: *HISTORY*

ROMANIAN HOUSE IN VENICE
FROM NICOLAE IORGA TO THE PRESENT
(1930-2018)

PhD. COORDINATOR,
Professor Ioan OPRIȘ Phd.

PhD. CANDIDATE,
Mihai STAN

TÂRGOVIȘTE
2021

SUMMARY

Notations, abbreviations and acronyms	7
List of tables	8
List of figures	8
Introduction	30
Cap. I. Nicolae Iorga – the portrait of the founder and the evolution of the relationship with the Italian environment.....	34
I.1. Nicolae Iorga and his relationship with the most important academic institutions of Italy .	35
I.2. Nicolae Iorga Doctor Honoris Causa of the „La Sapienza” University of Rome	59
I.3. Nicolae Iorga – publications, interviews and conferences in and about Italy	64
Cap. II: Nicolae Iorga: 50 years of Romanian cultural diplomacy in held in Venice (1890-1940)	78
II.1. Nicolae Iorga and his relationship with the most important academic institutions of Venice	80
II.2. Nicolae Iorga and the founding of the Romanian House in Venice	87
II.3. Nicolae Iorga and the Venice Art Biennale	98
Cap. III: Romanian presence in Venice after the death of Nicolae Iorga	111
III.1. Nicolae Iorga and his cultural heritage in Italy	113
III.2. Romanian cultural presences in Venice after the death of Nicolae Iorga	121
III.3. Romanian language, culture and literature lectorate at the Ca’ Foscari University ..	125
Cap. IV: <i>Romanian Institute for Culture and Humanistic Research in Venice – landmark of cultural diplomacy in the Italian space</i>	133
IV.1. A new beginning for the Romanian House in Venice under the name of the Romanian Institute of Culture and Humanistic RESEARCH IN Venice (1992-2003)	134
IV.2. <i>Romanian Institute of Culture and Humanistic Research in Venice</i> between 2003-2018	141
Cap. V. Conclusions	168
APPENDICES	173
Appendix 1 – Nicolae Iorga – the portrait of the founder and the evolution of the relationship with the Italian space	174

Appendix 2 – Nicolae Iorga: 50 years of Romanian cultural diplomacy held in Venice (1890-1940)	386
Appendix 3 – Romanian presence in Venice after the death of Nicolae Iorga	506
Appendix 4 – <i>Romanian Institute of Culture and Humanistic Research in Venice</i> – landmark of cultural diplomacy in the Italian environment.....	617
Bibliography	665
7. Archive	665
8. Articles	667
9. Books	668
10. Laws	669
11. Press	669
12. Internet sources	670

Romanian Institute of Culture and Humanistic Research in Venice or *the Romanian House* in Venice as it is known today by the Venetians – the institution founded by the historian and politician Nicolae Iorga – turned in 2020, 90 years since it for the first time opened its doors. The research undertaken over the time show us a troubled history of a Romanian cultural institution abroad, an institution that Iorga founded with great efforts to help “young artist and researchers”. So, *The Romanian House in Venice from Nicolae Iorga to the present (1930-2018)* is a research work dedicated to the cultural establishment founded by Nicolae Iorga in Venice, a work that presents the course of the Romanian House in Venice from its foundation to the present day. This journey is a special one because from what it is told between the pages of this paper, in order to talk about the *Romanian House* in Venice it is necessary to – chronologically – go through the activity of Nicolae Iorga in Italy, from his first steps in Venice in 1890, to his death in 1940.

Following his intense activity in the Italian environment and the appreciation he enjoys among Italians, weather we are talking about ordinary citizens – especially the Venetians who knew *il Professore*, about local authorities in different cities or Italian political figures, we were able to get an idea of the openness it had in Italy and how well the idea of founding a Romanian cultural establishment was received – somewhere else than in the city with which he fell in love irretrievably: Venice. Thus, accessing a series of documents in various Italian archives such as: Archivio Segreto Vaticano – Vatican City, Archivio Storico Diplomatico del Ministero degli Affari Esteri e della Cooperazione Internazionale - Rome, Archivio dell’Ateneo Veneto - Venice, Archivio dell’istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti - Venice, Archivio della Deputazione Veneta per la Storia Patria - Venice, Archivio Storico L’Osservatore Romano – Vatican City, Archivio dell’Accademia dell’Arcadia – Rome, Archivio dell’Accademia Nazionale dei Lincei - Rome, Archivio Storico dell’Università Ca’ Foscari – Venice, Archivio Storico delle Arti Contemporanee – Venice and Archivio dell’Istituto Nazionale di Studi Romani – Rome, to these the documents are added from the archive of “Nicolae Iorga” Memorial Museum from Vălenii de Munte, as well as a series of press articles in the various archives of Italian newspapers, both from Iorga’s time and more recent articles from Italy and Romania, that completed the activity of RICHR in Venice: „Gazzetta di Venezia”, „Corriere della Sera”, „Il Popolo d’Italia”, „La Stampa”, „Il Messaggero”, „L’Osservatore Romano”, „Il Gazzettino di Venezia”, „Corriere del Veneto”, „In Città”, „L’Arena”, „La Nuova di Venezia”, „Un ospite dei Venezia”, „Venezia News” and „Jurnalul Național” – I was able to go through some of Iorga’s intense activity in Italy and at the same time we could see the history of the Romanian House in Venice from its founding on April

2, 1930 until Iorga's death in 1940, but also from its reopening on May 8, 1992 to the activity of today, an activity carried out by the Romanian House in Venice under the name of the Romanian Institute of Culture and Humanistic Research in Venice. This work is largely based on researching the documents from the archives mentioned above, thus managing to present new information on Iorga's activity in Italy, an activity that after the founding of the Romanian House in Venice overlapped his activity throughout more than 10 years of full cultural activity (1930-1940).

The doctoral thesis is structured by five chapters, each comprising three subchapters: Chapter I - *Nicolae Iorga – the portrait of the founder and the evolution of the relationship with the Italian environment*, a chapter structured by three subchapters that presents Iorga's relationship with the Italian environment from the perspective of his appointment as corresponding member of the most important Italian academic institutions such as: Accademia Nazionale dei Lincei – Rome, Accademia degli Arcadi – Rome, Società Dante Alighieri – Rome, Accademia Internazionale di Lettere e Scienze – Naples, Deputazione sopra gli Studi di Storia Patria per le Antiche Provincie e la Lombardia – Turin, as well as the decoration received from the Sovereign Pontiff and the title of Doctor Honoris Causa received from the University of Rome. Also, in this chapter, thanks to the articles published by various newspapers in the Peninsula, I attempted to reconstruct part of Iorga's activity through conferences, publications and interviews in and about Italy that he has sustained over the time.

The second chapter entitled *Nicolae Iorga: 50 years of Romanian cultural diplomacy held in Venice (1890-1940)* is dedicated exclusively to the activity carried out in the Doge's Citadel. From his appointment as a corresponding member of the Venetian academic institutions such as: Deputazione Veneta per la Storia Patria, Ateneo Veneto and Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti and to the numerous conferences he held at the Ateneo Veneto and other prestigious institutions in Venice; from the founding and the inauguration of the Romanian House in Venice to the construction and the inauguration of the Romanian Pavilion at the Venice Biennale, I focused mainly on some aspects that have not been presented so far, namely the articles in the press of the time that reported extensively on the two important moments: the inauguration of the Romanian House in Venice in 1930 and the inauguration of the Romanian Pavilion in 1983. Also, related to the two Romanian cultural buildings, from the MAECI archive and the ASAC archive I tried to present some unique archive documents that have not been presented so far and which, together with newspaper articles and various publications that presented their history so far, have completed the entire historical picture of the two Romanian cultural establishments in Venice.

The third chapter entitled *The Romanian presence in Venice after the death of Nicolae Iorga* is a chapter structured by three subchapters that presents both Iorga's *cultural heritage* in Italy and the cultural events organized in Venice after his death. Also, here we will find a series of documents regarding the steps taken by Claudiu Isopescu to organize commemorative events dedicated to Iorga in Venice and also the commemorative event organized at the Dante Alighieri Society in Rome. Also, the last subchapter of this chapter dedicated to the Romanian Language and Literature Lectorate at Ca' Foscari University – lectorate coordinated by Prof. Anna Potop, the last administrator of the Romanian House in Venice, is the subchapter that makes the transition to the last chapter of this doctoral thesis, a chapter entitled *The Romanian Institute of Culture and Humanistic Research in Venice – a landmark of cultural diplomacy in the Italian environment*. This last chapter reviews the history of the activity of the Romanian House in Venice from its reopening in 1992 until 2018, trying to present some of the most important steps taken by the directors of RICHR Venice throughout this period emphasizing that each of them contributed to the development of the institute, keeping the original purpose left by Iorga, but evolving towards what the Romanian Institute of Culture and Humanistic Research in Venice is today, namely a landmark of Romanian cultural diplomacy in Italy.

In this last chapter of the doctoral thesis, in addition to the activity of coordination of the RICHR in Venice, in some cases we could see the existence of similarities with Iorga's activity, whether we are talking about the quality of commissioner of Romania's participation in the Art Biennale in Venice, or about being a corresponding member of the Ateneo Veneto. Also, the last chapter contains the detailed description of the directorate of Prof. Ion Bulei, who, in addition to the cultural activity of the institute, brought back to RICHR in Venice the scientific activity thorough the steps taken to resume the Romanian Language and Cultural courses at the Ca' Foscari University – courses which are still held today due to the agreement signed on 8 December 1998 and which was also renewed by the directors of the institute that followed; the establishment of the "Nicolae Iorga" scholarship and the publishing of two publications of the institute *Annuario dell'Istituto Romeno di Cultura* and *Quaderni della Casa Romena di Venezia*. I must mention here an unique aspect, namely, thanks to the goodwill of the management of the Ca' Foscari University I was able to present, in this doctoral thesis, two recent documents from the institution's archive, namely the minutes of the meeting of the Senate University which gave the green light to the conclusion of the founding agreement of the Romanian Language and Literature Lectorate and the agreement itself, documents signed in 1998 and which normally can only be accessed after a

certain number of years – and I take advantage of this opportunity to thank the people from Ca' Foscari University for the opportunity that they have given me to be able to present these two unique documents.

In the final conclusions I could say that all the information gathered in this doctoral thesis dedicated to the Romanian House in Venice and Nicolae Iorga, but also to the Romanian Institute of Culture and Humanistic Research in Venice – to make the transition to the present – was placed as in a *puzzle*, being able to present you today unique documents from Italian archives that reconstituted the long road of one of the Romanian cultural establishments that Romania has today, due to the involvement of top Romanian personalities who wanted to promote Romanian culture in the world at the highest level.

Before concluding, I would like to make a confession, namely that this doctoral thesis was born due to the fact that for more than 10 years I have worked at the Romanian Institute for Culture and Humanistic Research in Venice and I have wanted to know more about what Nicolae Iorga attempted to achieve in Venice. Thus began my adventure of searching through the Italian archives and step by step I gathered what you can see today in this doctoral thesis. Both curiosity, and mostly the fact that I was able to follow Iorga's footsteps in Italy motivated me and made me want to find out as much as possible and be able to present them to everyone. It is true that in this thesis other documents could have been presented that would have completed even more those already presented, but the current time and period have not allowed me to research the archives of Florence, Naples, Genoa, Trento, Milan and Turin but, who knows, maybe the future will give me the opportunity to access these important archives, thus completing this doctoral thesis.

I would like to end these lines with the words of Nicolae Iorga, which certainly apply to all those who are passionate about discovering new things:

„Learned is called a man who is happy to keep learning”.